

XIV. LIETUVOS BANKO 1999 M. FINANSINĖ ATASKAITA

Arthur Andersen UAB

Aludarių g. 2
A/D 2849
LT 2000 Vilnius
Lietuva

Tel. 370 2 313 063
Faks. 370 2 620 743

Lietuvos Respublikos Seimui

Mes atlikome toliau pateiktų Lietuvos banko 1999 m. ir 1998 m. gruodžio 31 d. balanso ir susijusių 1999 m. ir 1998 m. pelno (nuostolio) ir kapitalo ir rezervų kaitos ataskaitų auditą. Šios finansinės ataskaitos yra banko vadovybės atsakomybė. Mūsų pareiga yra, remiantis mūsų auditais, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas.

Mes atlikome auditus pagal Tarptautinius audito standartus, patvirtintus Tarptautinės apskaitininkų federacijos. Šie standartai reikalauja, kad mes planuotume ir atliktume auditą, siekdami deramai įsitikinti, ar šiose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų. Auditas apima sumų ir finansinių ataskaitų paaiškinimus paremiančių įrodymų tyrimą atrankos būdu. Auditas taip pat apima taikytų apskaitos principų ir vadovybės darytų reikšmingų prielaidų bei bendro finansinių ataskaitų pateikimo įvertinimą. Mes tikime, kad mūsų auditai deramai pagrindžia mūsų nuomonę.

Mūsų nuomone, aukščiau paminėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais pagal Lietuvos banko įstatymą ir Lietuvos banko taikytus apskaitos principus teisingai atspindi Lietuvos banko 1999 m. ir 1998 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jo 1999 m. ir 1998 m. veiklos rezultatus.

ARTHUR ANDERSEN
Audito įmonės licencija Nr. 117

Two handwritten signatures in black ink. The first signature is on the left, and the second is on the right, overlapping slightly.

Per Moeller

Vytautas Bučas
Leidimo atlikti auditą
Nr. 000020

Auditas buvo baigtas 2000 m. kovo 9 d.

Lietuvos banko pelno (nuostolio) ataskaita

Mln. Lt

	Pastabos	1999	1998
Palūkanų pajamos	1	276,85	299,13
Iš veiklos užsienyje		272,76	296,39
Iš veiklos šalyje		4,09	2,74
Išlaidos palūkanoms	2	(59,09)	(79,62)
Veiklai užsienyje		(25,83)	(29,31)
Veiklai šalyje		(33,26)	(50,31)
Grynosios palūkanų pajamos		217,76	219,51
Iš veiklos užsienyje		246,93	267,08
Iš veiklos šalyje		(29,17)	(47,57)
Akcijų dividendai	9	0,99	0,79
Kitos pajamos	3	10,87	12,74
Operacinės, administracinės ir turto naudojimo išlaidos		(90,22)	(98,95)
Darbo užmokesčio išlaidos		(31,65)	(32,93)
Valstybinio socialinio draudimo įmokos		(8,41)	(9,82)
Veiklos užsienyje operacinės išlaidos		(0,48)	(2,32)
Pinigų gamybos ir jų apyvartos išlaidos		(13,96)	(14,45)
Administracinės ir turto naudojimo išlaidos	4	(21,39)	(22,97)
Mokesčiai		(14,33)	(16,46)
Turto ir įsipareigojimų perkainojimo rezultatas	5	(48,36)	(7,14)
Specialiųjų atidėjimų išlaidos	6	(17,96)	1,52
Pagautė	7	0,85	–
Pelnas		73,93	128,47

Patvirtinta, 2000 m. kovo 23 d. Lietuvos banko valdybos nutarimas Nr. 41.

Valdybos pirmininkas

Reinoldijus Šarkinas

Lietuvos banko balansas

Mln. Lt

	Pastabos	1999 12 31	1998 12 31
TURTAS			
Turtas užsienyje		4 968,13	5 839,39
Auksas	5	188,40	203,47
Investicijos ir indėliai užsienio valiutomis	8	4 779,73	5 635,92
Akcijos	9	13,24	13,24
Turtas šalyje		269,17	263,42
Grynieji pinigai		0,23	0,39
Sąskaitos bankuose rezidentuose		0,22	0,08
Paskolos	10	35,01	41,98
Ilgalaikis banko turtas	11	171,51	129,45
Kitas turtas	12	62,20	91,52
Visas turtas		5 250,54	6 116,05
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Banknotai ir monetos apyvartoje	13	2 974,62	3 036,15
Įsipareigojimai užsieniui		363,21	379,78
Tarptautinio valiutos fondo (TVF) sąskaitos ir paskolos	14	362,23	379,61
Nerezidentų sąskaitos		0,98	0,17
Vidaus įsipareigojimai		1 441,10	2 169,09
Įsipareigojimai finansų institucijoms	15	1 111,87	1 220,61
Įsipareigojimai valstybės valdymo institucijoms	16	304,59	911,82
Kiti vidaus įsipareigojimai	17	24,64	36,66
Gautos subsidijos	18	31,28	36,67
KAPITALAS IR REZERVAI		440,33	494,36
Kapitalas (įstatinis ir atsargos)		185,71	117,50
Rezervai		180,69	248,39
Pelnas		73,93	128,47
Visi įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai		5 250,54	6 116,05

Patvirtinta, 2000 m. kovo 23 d. Lietuvos banko valdybos nutarimas Nr. 41.

Valdybos pirmininkas

Reinoldijus Šarkinas

Lietuvos banko kapitalo ir rezervų kaita

Mln. Lt

	Išstatinis kapitalas	Atsargos kapitalas	Bendrosios paskirties rezervas	Perkainojimo rezervai	Pelnas	Iš viso
Balansas 1997 12 31	39,97	56,37	173,82	37,53	30,22	337,91
Investicijų vertės pasikeitimas	–	–	–	23,98	–	23,98
Valiutų kursų pasikeitimas	–	–	–	13,06	–	13,06
Visi pasikeitimai	–	–	–	37,04	–	37,04
1998 m. pelnas	–	–	–	–	128,47	128,47
1997 m. pelnas, pervestas į biudžetą	–	–	–	–	(9,06)	(9,06)
1997 m. pelnas, skirtas kapitalui padidinti	6,05	15,11	–	–	(21,16)	–
Balansas 1998 12 31	46,02	71,48	173,82	74,57	128,47	494,36
Investicijų vertės pasikeitimas	–	–	–	(41,51)	–	(41,51)
Valiutų kursų pasikeitimas	–	–	–	(26,19)	–	(26,19)
Visi pasikeitimai	–	–	–	(67,70)	–	(67,70)
1999 m. pelnas	–	–	–	–	73,93	73,93
1998 m. pelnas, pervestas į biudžetą	–	–	–	–	(60,26)	(60,26)
1998 m. pelnas, skirtas kapitalui padidinti	3,98	64,23	–	–	(68,21)	–
Balansas 1999 12 31	50,00	135,71	173,82	6,87	73,93	440,33

Patvirtinta, 2000 m. kovo 23 d. Lietuvos banko valdybos nutarimas Nr. 41.

Valdybos pirmininkas

Reinoldijus Šarkinas

LIETUVOS BANKO FINANSINĖS ATASKAITOS PAAIŠKINAMASIS RAŠTAS

APSKAITOS POLITIKA

Lietuvos banko finansinė ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir Lietuvos banko teisės aktais, reglamentuojančiais apskaitos politiką. Be to, vadovautasi tais Tarptautiniais apskaitos standartais, kurie taikytini Lietuvos banko, kaip šalies centrinio banko, veiklai.

Finansinė ataskaita sudaryta įsigijimo vertės apskaitos pagrindu, išskyrus tam tikro turto ir įsipareigojimų perkainojimo atvejus, nurodytus pastabose. Lietuvos banko pajamos ir išlaidos įtraukiamos į apskaitą kaupimo principu.

Lietuvos banko balanse atskirai parodytas turtas užsienyje ir šalyje bei išskirti įsipareigojimai užsieniui ir vidaus įsipareigojimai.

1999 m. Lietuvos banko finansinė ataskaita palyginta su 1998 m. Lietuvos banko finansine ataskaita.

Pinigų gamybos išlaidos

Banknotų spausdinimo ir monetų kaldinimo išlaidos įtraukiamos į apskaitą apmokant už pinigų gamybą ir nesiejamos su pinigų išleidimu į apyvartą.

Mokesčiai

Lietuvos bankas nėra juridinių asmenų pelno mokesčio mokėtojas. Lietuvos banko įstatyme numatyta, kad, padarius atskaitymus iš pelno Lietuvos banko kapitalui sukaupti, likęs pelnas sumokamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą.

Kadangi bankas yra pridėtinės vertės mokesčio (PVM) mokėtojas, sumokėtas PVM (už gautas paslaugas ir įsigytą turtą), tenkantis neapmokestinamoms paslaugoms teikti, taip pat atskaitymai į Kelių fondą, žemės, nekilnojamojo turto ir kiti mokesčiai finansinėje ataskaitoje parodomi Operacinių, administracinių ir turto naudojimo išlaidų sudėtyje.

Užsienio valiutų perskaičiavimas litais

Turtas ir įsipareigojimai užsienio valiutomis perskaičiuojami litais kiekvieną dieną, o užsienio valiutos pirkimo ir pardavimo operacijos – operacijų atlikimo dieną oficialiu lito kursu,

Lito ir užsienio valiutų santykiai 1999 m. gruodžio 31 d.

Valiutos pavadinimas	Lt už vnt.	Valiutos pavadinimas	Lt už vnt.
Australijos doleris	2,610 0	Kinijos renminbi juanis	0,483 1
100 000 Baltarusijos rublių	0,444 4	Latvijos lats	6,838 8
Čekijos krona	0,111 4	Lenkijos zlotas	0,966 9
Danijos krona	0,541 2	Moldovos lėja	0,343 6
Didžiosios Britanijos		Norvegijos krona	0,498 3
svaras sterlingų	6,475 2	Rusijos rublis	0,145 2
Euras	4,026 0	SST	5,493 5
Estijos krona	0,257 3	Švedijos krona	0,470 3
100 Graikijos drachmų	1,219 4	Šveicarijos frankas	2,507 5
100 Islandijos kronų	5,529 4	100 000 Turkijos lirų	0,738 0
100 Japonijos jenų	3,919 1	Ukrainos grivina	0,767 0
Kanados doleris	2,754 6	1 000 Uzbekistano sumų	6,153 8
100 Kazachstano tengių	2,887 0	100 Vengrijos forintų	1,580 7

nustatytu vadovaujantis Lietuvos Respublikos lito patikimumo įstatymu, ir Lietuvos banko nustatytais lito bei užsienio valiutų santykiais.

Perskaičiavimo rezultatai įrašomi į perkainojimo rezervo sąskaitą. Neigiamas turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta perkainojimo rezultatas finansinių metų pabaigoje pripažįstamas išlaidomis.

Oficialus lito kursas JAV dolerio, kaip bazinės valiutos, atžvilgiu – 4 litai už 1 JAV dolerį.

Auksas

Auksas, esantis užsienio atsargose, Lietuvos banke perkainojamas vieną kartą per metus, paskutinę metų darbo dieną, remiantis mažiausia finansinių metų vienos Trojos uncijos aukso kaina JAV doleriais, užfiksuota Londono lydinų biržoje, kai ji yra mažesnė negu kaina, kuria įkainotas auksas paskutinio perkainojimo metu.

Vertybinių popierių

Vertybinių popierių be atkarpos į apskaitą įtraukiami įsigijimo verte. Šie vertybinių popierių perkainojami paskutinę metų darbo dieną. Perkainojimo rezultatas įrašomas į pajamų arba išlaidų sąskaitą.

Vertybinių popierių su atkarpa į apskaitą įtraukiami rinkos kaina. Šie vertybinių popierių perkainojami paskutinę einamojo mėnesio darbo dieną vertybinių popierių pardavimo kaina, užfiksuota Niujorko arba Londono vertybinių popierių antrinėje rinkoje. Gautas rezultatas parodomas perkainojimo rezervo sąskaitoje. Neigiamas vertybinių popierių su atkarpa perkainojimo rezultatas finansinių metų pabaigoje pripažįstamas išlaidomis.

Atpirkimo sandoriai

Vertybinių popierių atpirkimo sandoriai į apskaitą įtraukiami kaip gautos paskolos už užstatą vertybinių popierių jų pardavimo verte. Tokiu būdu perduoti vertybinių popierių toliau išlieka investicinio portfelio dalimi. Vertybinių popierių pardavimo ir pirkimo vertės skirtumas tolygiai pripažįstamas išlaidomis per visą sandorio galiojimo laiką.

Atvirkštinio atpirkimo sandoriai į apskaitą įtraukiami kaip suteiktos paskolos už užstatą vertybinių popierių. Užstatu gautų vertybinių popierių suma balanse neparodoma, ir šie vertybinių popierių neperkainojami. Vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo vertės skirtumas yra tolygiai pripažįstamas pajamomis per visą sandorio galiojimo laiką.

Paskolos

Paskolos įrašomos į apskaitą nominaliąja verte, o jų likučiai balanse parodomi grynąja verte, t. y. atėmus specialiuosius atidėjimus. Atidėjimai sudaromi pagal paskolų rizikos grupes, į kurias grupuojamos paskolos, įvertinus skolininko finansinę būklę ir jo galimybes grąžinti paskolą.

Paskolos grupuojamos ir specialieji atidėjimai sudaromi kiekvieną ketvirtį. Specialieji atidėjimai pripažįstami išlaidomis. Pasikeitus specialiųjų atidėjimų poreikiui, šios išlaidos koreguojamos. Į pelno (nuostolio) ataskaitą įtraukiamos specialiųjų atidėjimų išlaidos, parodančios paskolų būklės pokyčius per visus ataskaitinius metus.

Investicijos

Ilgalaikės investicijos įtraukiamos į apskaitą įsigijimo verte. Ilgalaikės investicijos perkainojamos tik mažinant vertę, kai jų kaina negrįžtamai sumažėja.

Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas įtraukiamas į apskaitą įsigijimo verte, o balanse parodomas atėmus sukauptą nusidėvėjimą. Iki 1994 m. įsigyto ilgalaikio turto balansinė vertė indeksuota vadovaujantis Vyriausybės nutarimais.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas visą numatytą turto naudojimo laikotarpį, taikant tiesiogiai proporcingą ilgalaikio turto nusidėvėjimo metodą.

Lietuvos banko ilgalaikio turto nusidėvėjimo normos

Turtas	Metinė nusidėvėjimo norma, %
Pastatai ir statiniai	1–5
Skaičiavimo technika	17–20
Programų įranga	100
Transporto priemonės	11–20
Baldai ir kabinetų įranga	7–13

RIZIKA IR JOS VALDYMAS

Pagrindinis Lietuvos banko tikslas – siekti Lietuvos Respublikos pinigų stabilumo. Lietuvos Respublikos lito patikimumo įstatyme nustatyta, kad Lietuvos banko išleidžiamų į apyvartą litų kiekis bet kuriuo metu neviršytų Lietuvos banko laikomų aukso ir konvertuojamosios užsienio valiutos atsargų.

Valdant užsienio atsargas, svarbu užtikrinti jų saugumą, likvidumą ir pelningumą. Šiems uždaviniams įvykdyti veikia rizikos valdymo mechanizmas.

Užsienio atsargų valdymo politiką, esminius rizikos apribojimus ir normatyvus nustato aukščiausia Lietuvos banko valdymo grandis – Valdyba. Pagrindinis užsienio atsargų investavimą reglamentuojantis dokumentas yra Užsienio atsargų investavimo gairės, patvirtintos Lietuvos banko valdybos 1998 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 111. Jose nustatyti pagrindiniai investavimo principai, rizikos apribojimai ir normatyvai, atskaitomybė, taip pat valdymo sprendimų priėmimo lygis bei tvarka investuojant užsienio atsargas.

Strateginius užsienio atsargų valdymo klausimus analizuoja Investavimo komitetas, kuris savo rekomendacijas teikia Valdybos pirmininkui ir Rinkos operacijų departamentui, investuojančiam užsienio atsargas.

Užsienio atsargų investavimas pagrįstas trimis pagrindiniais principais, išvardytais pagal jų svarbą, – investicijų saugumas, likvidumas ir pelningumas.

Kredito riziką reguliuoja keletas normatyvų ir apribojimų. Investicijų į centrinių vyriausybių išleistus vertybinius popierius dalis turi būti ne mažesnė kaip 30 procentų, o tarptautinių finansų institucijų ir centrinių vyriausybių bendrai – ne mažesnė kaip 40 procentų užsienio atsargų. Komercinių bankų įsipareigojimai Lietuvos bankui pagal terminuotuosius indėlius, vienos dienos indėlius, perleidžiamuosius indėlių sertifikatus negali būti didesni kaip 30 procentų užsienio atsargų. Individualūs investicijų limitai kiekvienam komerciniam bankui nustatomi atsižvelgiant į bankui reitingų agentūrų suteiktus finansinio patikimumo reitingus, turto ir nuosavo kapitalo dydį.

Lietuvos banko įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus pagal lito ir bazinės valiutos keitimo sandorius, vykdymui užtikrinti taikomi likvidumo normatyvai. Pastarieji yra būtinas minimalus iš investicijų grįžtančių lėšų kiekis per numatytą laikotarpį – 1 dieną; 1 savaitę; 1, 3, 6 ir 12 mėnesių. Be to, likvidumas užtikrinamas reikalavimu, kad investicijos į likvidžias finansines priemones sudarytų ne mažiau kaip 40 procentų užsienio atsargų.

Valiutos rizika ribojama reikalaujant, kad ne mažiau kaip 80 procentų užsienio atsargų, nesusijusių su balansiniais įsipareigojimais, būtų laikomos JAV doleriais ir auksu, o užsienio atsargų dalis pagal balansinius įsipareigojimus – įsipareigojimų valiutomis, leidžiant ne didesnius kaip 10 procentų nukrypimus.

Palūkanų normų rizika ribojama kiekvienai užsienio atsargų daliai taikant individualios, vidutinės ir modifikuotos finansinės trukmės normatyvus. Likvidus ir investicinis portfeliai valdomi vadovaujantis palyginimo su šių portfelių kontroliniais indeksais principu, t. y. likvidaus ir investicinio portfelio vertė, modifikuota finansinė trukmė ir struktūra lyginamos su jų kontrolinių indeksų atitinkamomis charakteristikomis. Investicinių portfelių rizika valdoma iš dalies taikant vertės pokyčio rizikos („*value-at-risk*“) valdymo metodiką.

Nuolat kontroliuojama, ar vykdomi riziką reguliuojantys normatyvai ir apribojimai, atskirų užsienio atsargų dalių rinkos vertė įvertinama kiekvieną dieną.

Ataskaitos apie užsienio atsargų valdymą sudaromos kas mėnesį. Kas pusmetį Lietuvos banko valdyba svarsto, kaip valdomos užsienio atsargos.

Lietuvos banko organizacinė struktūra sudaryta taip, kad būtų įgyvendinami įstatymo numatyti Lietuvos banko tikslai ir sukurta tinkama kontrolės aplinka, vertinamas vidaus kontrolės sistemos funkcionavimas, nustatoma galima Lietuvos banko turto ir prestižo praradimo rizika.

PASTABOS DĖL PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS IR BALANSO

1 pastaba. Palūkanų pajamos

Pajamos iš veiklos užsienyje:

Mln. Lt

	1999	1998
Palūkanos už:		
aukso indėlius	2,90	3,73
sąskaitų likučius bankuose nerezidentuose	0,60	0,63
sąskaitų likučius TVF	0,86	1,24
indėlius bankuose nerezidentuose	34,88	40,70
investicijas į rinkos vertybinius popierius	189,54	190,08
atvirkštinio atpirkimo sandorius	43,98	60,01
Iš viso	272,76	296,39

1999 m. pajamų iš veiklos užsienyje sumažėjimą lėmė vidutinės užsienio atsargų gražos normos sumažėjimas nuo 5,37 procento (1998 m.) iki 4,95 procento (1999 m.).

1999 m. didžiausią užsienio atsargų dalį sudarė įsigyti vertybiniai popieriai bei atvirkštinio atpirkimo sandoriai, todėl didžiausia pajamų dalis (atitinkamai 69,5% ir 16,1% visų pajamų) gauta iš minėtų investicijų.

1999 m., palyginti su 1998 m., aukso indėlių kainos ir palūkanų normos už aukso indėlius buvo mažesnės, todėl pajamų už aukso indėlius gauta 22,25 procento mažiau negu 1998 m.

Pajamos iš veiklos šalyje:*Mln. Lt*

	1999	1998
Palūkanos už:		
suteiktas paskolas bankų likvidumui palaikyti	1,46	–
suteiktas tikslines paskolas	0,85	1,53
atvirkštinio atpirkimo sandorius	1,56	0,97
paskolas banko darbuotojams	0,22	0,24
Iš viso	4,09	2,74

2 pastaba. Išlaidos palūkanoms**Išlaidos veiklai užsienyje:***Mln. Lt*

	1999	1998
Palūkanos už:		
TVF paskolas	14,51	17,27
atpirkimo sandorius	11,32	12,04
Iš viso	25,83	29,31

Išlaidos veiklai šalyje:*Mln. Lt*

	1999	1998
Palūkanos		
Finansų ministerijai už indėlius	17,98	36,34
Finansų ministerijai už sąskaitų likučius	11,46	11,98
Bankams už terminuotuosius indėlius	3,09	1,16
Kitos	0,73	0,83
Iš viso	33,26	50,31

1999 m., palyginti su 1998 m., išlaidų veiklai šalyje padaryta 33,89 procento mažiau, nes sumažėjo Finansų ministerijos indėlių apimtis (žr. 16 pastabą).

3 pastaba. Kitos pajamos

Mln. Lt

	1999	1998
Pajamos iš:		
valiutos keitimo	–	1,34
prekybos bazine valiuta	1,95	1,15
prekybos numizmatinėmis vertybėmis	0,45	0,30
turto nuomos	1,04	0,70
vertybinių popierių aukcionų rengimo	0,54	0,52
atsiskaitymų paslaugų	3,77	3,14
Pasaulio banko paskolos valdymo	0,72	0,50
Kitos pajamos	2,40	5,09
Iš viso	10,87	12,74

Kitos pajamos (2,40 mln. Lt) – tai gautos baudos, delspinigiai, netesybos ir kitos įvairios pajamos.

4 pastaba. Administracinės ir turto naudojimo išlaidos

Administracines išlaidas (4,73 mln. Lt) sudaro išlaidos prenumeruojamai informacijai įsigyti (1,20 mln. Lt), ryšio ir pašto išlaidos (0,95 mln. Lt), personalo mokymo (0,87 mln. Lt), tarnybinių komandiruočių (0,55 mln. Lt), leidinių bibliotekai, spaudos preneratos (0,27 mln. Lt) ir kitos išlaidos (0,89 mln. Lt), iš jų – išlaidos raštinės reikmenims, reprezentacijai, profesiniams honorarams ir įvairūs netekimai, kurie finansinei ataskaitai reikšmingos įtakos neturi ir atskirai neparodomi.

Turto naudojimo išlaidos – tai turto nusidėvėjimas (11,43 mln. Lt) ir išlaidos pastatams bei patalpoms remontuoti, šildyti, apšviesti ir kitos patalpų priežiūros išlaidos (5,23 mln. Lt).

5 pastaba. Turto ir įsipareigojimų perkainojimo rezultatas

Mln. Lt

	1999	1998
Aukso perkainojimo išlaidos	15,35	7,14
Vertybinių popierių perkainojimo išlaidos	25,26	–
Užsienio valiutų perkainojimo išlaidos	7,75	–
Iš viso	48,36	7,14

1999 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banko auksas įkainotas 252,80 JAV dolerio už Trojos unciją. Nuo 1998 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banko auksas buvo įkainotas 273,40 JAV dolerio už Trojos unciją.

1999 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas turėjo 186 308,97 uncijos aukso, t. y. 251,04 uncijos daugiau negu 1998 m. gruodžio 31 d. Aukso kiekis kinta dėl investavimo operacijų. Pasibaigus indėlio terminui, investuoti aukso luitai grąžinami parenkant svorį, artimiausią paskolintų luitų svoriui, o už skirtumą atsiskaitoma tos dienos aukso rinkos kaina.

1999 m. pradžioje įvairių užsienio valiutų perkainojimo rezervų sąskaitų bendras saldo sudarė 26,19 mln. litų, vertybinių popierių – 41,51 mln. litų. Krintant euro kursui, mažėjant užsienio šalių vertybinių popierių rinkos kainoms, 1999 m. pradžioje sukaupti perkainojimo rezervai (užsienio valiutų – 26,19 mln. Lt, vertybinių popierių – 41,51 mln. Lt) mažėjo. 1999 m. susidaręs nerealizuotas nuostolis buvo didesnis už užsienio valiutų perkainojimo rezervą 7,75 mln. litų, už vertybinių popierių perkainojimo rezervą – 25,26 mln. litų. 1999 m. gruodžio 31 d. šie perkainojimo rezultatai buvo pripažinti išlaidomis.

6 pastaba. Specialiųjų atidėjimų išlaidos

Daugiausia specialiųjų atidėjimų išlaidų (17,96 mln. Lt) padaryta dėl suteiktos banko likvidumui palaikyti paskolos priskyrimo nuostolingų paskolų grupei.

7 pastaba. Pagautė

Tarptautinis valiutos fondas perskaičiavo ir grąžino dalį Lietuvos banko 1992 m. lapkričio 1 d.–1998 m. gruodžio 31 d. sumokėtų palūkanų, iš kurių 0,84 mln. litų pripažinta pagaute. Pagautei priskirta ir gauta įsiskolinimo už nurašytą paskolą dalis (0,01 mln. Lt).

8 pastaba. Investicijos ir indėliai užsienio valiutomis

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Korespondentinės sąskaitos užsienio bankuose	102,68	4,71
Sąskaitos tarptautinėse organizacijose	17,53	64,61
Indėliai užsienio bankuose	644,62	1 001,26
Vertybiniai popieriai	3 115,93	4 237,34
Atvirkštinio atpirkimo sandoriai	898,97	328,00
Iš viso	4 779,73	5 635,92

1999 m., palyginti su 1998 m., investicijos ir indėliai užsienio valiutomis sumažėjo 856,19 mln. litų. Šį pasikeitimą lėmė tokie veiksniai:

Mln. Lt

Veiksniai	Suma
Užsienio valiutos pirkimas ir pardavimas	(2 288,55)
Klientų sąskaitų ir indėlių likučių padidėjimas	1 268,70
Grynosios pajamos	228,39
Bankų privalomųjų atsargų padidėjimas	109,49
Valiutos perkainojimas	(88,21)
Vertybinių popierių perkainojimas	(66,78)
Tarptautiniam valiutos fondui grąžinta paskolos dalis	(9,47)
Bankams suteiktos ir bankų grąžintos paskolos	(1,57)
Kiti veiksniai	(8,19)
Iš viso	(856,19)

9 pastaba. Akcijos

Lietuvos bankas yra Tarptautinių atsiskaitymų banko narys, turintis atstovavimo ir balsavimo teisę, atitinkančią 1 000 akcijų, už kurias jis gauna dividendus.

Lietuvos bankas turi vieną SWIFT ir vieną Euroclear akciją.

Lietuvos bankas turi 36 318 (60% visų akcijų) AB Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo akcijų, už kurias gauna dividendus.

Nuo 1995 m. Lietuvos bankui perduotos VĮ „Lietuvos monetų kalykla“ steigėjo teisės. 1998 m. Lietuvos bankas šios įmonės įstatinį kapitalą padidino 1,83 mln. litų vertės turtiniu įnašu.

10 pastaba. Paskolos

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Paskolos		
Bankų likvidumui palaikyti	20,00	–
Tikslinės	29,94	59,40
Banko darbuotojams	6,09	6,65
Visos paskolos	56,03	66,05
Specialieji atidėjimai	(21,02)	(24,07)
Grynoji paskolų vertė	35,01	41,98

1999 m. Lietuvos bankas suteikė paskolą banko likvidumui palaikyti. Paskolos banko darbuotojams neteikiamos nuo 1996 m.

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Tikslinės paskolos		
Paskolos užsienio valiutomis	29,94	42,28
iš ES paskolų, suteiktų Lietuvos Respublikai	4,03	9,39
iš ES suteiktų subsidijų pagal PHARE programą	25,91	32,89
Paskolos litais	–	17,12
Gyvenamiesiems namams ir butams statyti	–	17,12
Visos tikslinės paskolos	29,94	59,40

Paskolų užsienio valiutomis likutis pasikeitė dėl šių priežasčių: 6,11 mln. litų komercinio banko įsiskolinimas už suteiktas paskolas iš Europos Sąjungos Lietuvos Respublikai suteiktų paskolų ir subsidijų įstatymų nustatyta tvarka pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės neapyvartinėmis obligacijomis, už kurias nemokamos palūkanos; suteikta 1,99 mln. litų naujų paskolų; grąžinta 2,32 mln. litų paskolų; nurašyta 0,19 mln. litų paskola; krito euro kursas.

Vykdamas Lietuvos Respublikos Lietuvos banko 1992 m. padarytos kredito emisijos dalies naudojimo įstatymą (1999 m. liepos 7 d. Nr. VIII-1299), 1999 m. paskolos gyvenamiesiems namams ir butams statyti perduotos disponuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

11 pastaba. Ilgalaikis banko turtas

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikio turto pradinė vertė	215,84	125,44
pastatų	131,16	57,67
skaičiavimo technikos ir programų įrangos	41,52	28,65
transporto priemonių	6,57	6,58
kito inventoriaus	36,59	32,54
Nusidėvėjimas	(44,53)	(34,35)
Ilgalaikio turto likutinė vertė	171,31	91,09
Nebaigta statyba	0,20	38,36
Iš viso	171,51	129,45

1999 m., palyginti su 1998 m., ilgalaikis banko turtas padidėjo 32,49 procento.

Sprendžiant 2000 m. datos problemą, atnaujinta kompiuterinė ir programų įranga.

1999 m. baigtas statyti administracinio pastato priestatas su pinigų saugykla Vilniuje, Klaipėdos skyriaus administracinis pastatas ir pinigų saugykla, rekonstruotos banko patalpos, parengtos naudoti banknotų apdorojimo sistemos, įsigyta kito ilgalaikio turto.

12 pastaba. Kitas turtas

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Sukauptos palūkanų pajamos	54,78	60,71
Avansas už paslaugas	4,82	21,82
Kitas turtas	2,60	8,99
Iš viso	62,20	91,52

13 pastaba. Banknotai ir monetos apyvartoje

Tai litai ir centai, kuriuos į apyvartą išleido Lietuvos bankas. 1999 m. grynųjų pinigų apyvartoje sumažėjo 61,53 mln. litų.

14 pastaba. TVF sąskaitos ir paskolos

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Sąskaitų likučiai	2,13	1,58
Išplėstinio finansavimo paskolos dalis	360,10	378,03
Iš viso	362,23	379,61

Lietuvos Respublika nuo 1992 m. yra Tarptautinio valiutos fondo narė.

Lietuvos banko valdoma Tarptautinio valiutos fondo paskolos dalis 1999 m. gruodžio 31 d., palyginti su 1998 m. gruodžio 31 d., sumažėjo gražinus 9,47 mln. litų paskolos ir pasikeitus valiutų kursams. Kitas Tarptautinio valiutos fondo paskolas valdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o Lietuvos bankas Finansų ministerijos nurodymu tvarko sąskaitas.

15 pastaba. Įsipareigojimai finansų institucijoms

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Įsipareigojimai bankams	673,65	870,43
Bankų privalomosios atsargos užsienio valiutomis	435,72	343,99
Įsipareigojimai vertybinių popierių agentams	2,46	3,41
Įsipareigojimai Indėlių draudimo fondui	0,04	2,78
Iš viso	1 111,87	1 220,61

Bankų privalomosios atsargos nacionaline valiuta laikomos jų korespondentinėse sąskaitose, o užsienio valiutomis – atskiroje sąskaitoje Lietuvos banke. Už šias atsargas palūkanos nemokamos. 1999 m. privalomųjų atsargų litais ir užsienio valiutomis norma buvo 10 procentų bankų įsipareigojimų nacionaline valiuta ir užsienio valiutomis.

16 pastaba. Įsipareigojimai valstybės valdymo institucijoms

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Įsipareigojimai Finansų ministerijai:	279,86	887,57
už sąskaitų likučius	271,81	255,83
už indėlius	–	620,00
už LR vardu iš ES gautą paskolą	8,05	11,74
Įsipareigojimai kitoms valstybės valdymo institucijoms	24,73	24,25
Iš viso	304,59	911,82

17 pastaba. Kiti vidaus įsipareigojimai

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Sąskaitų likučiai	3,78	10,18
Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	6,97	18,73
Kitos mokėtinos sumos	13,89	7,75
Iš viso	24,64	36,66

Didžiausią kitų mokėtinų sumų dalį sudaro bankų išankstiniai apmokėjimai už grynuosius pinigus (13,70 mln. Lt).

18 pastaba. Gautos subsidijos

Mln. Lt

	1999 m. gruodžio 31 d.	1998 m. gruodžio 31 d.
Subsidijos smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms finansuoti	30,78	34,97
Subsidijos bankų specialiam patikrinimui	0,04	1,08
Ilgalaikis materialusis turtas	0,46	0,62
Iš viso	31,28	36,67

Lietuvos bankas pagal 1993 m. trišalę Europos Komisijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko sutartį valdo Lietuvai skirtą negrąžintiną subsidiją, kuri naudojama Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo įmonių finansavimo programai vykdyti. Pagal šią sutartį, subsidijos paskirtis gali būti peržiūrėta 2003 m. Nuo 1995 m. gaunamų palūkanų dalis, numatyta sutartyje, skiriama refinansavimui. 1999 m. pabaigoje gautos subsidijos likutis litais sumažėjo kritus euro kursui.

Subsidija bankų specialiam patikrinimui – tai 1998 m. iš Europos Komisijos gautos subsidijos, skirtos sumokėti audito firmoms už specialius kai kurių bankų patikrinimus, nepanaudotas likutis.

1999 m. Lietuvos banko pelno paskirstymas

Lietuvos banko įstatinis kapitalas, numatytas Lietuvos banko įstatyme, yra visiškai sukauptas, t. y. sudaro 50 mln. litų.

Vadovaujantis Lietuvos banko įstatymo 24 straipsniu, 50 procentų 1999 m. pelno skiriama atsargos kapitalui, o likusi dalis pervedama į valstybės biudžetą.